

THE ACTUAL PROBLEMS OF LEADING PHYSICAL EDUCATION IN SPECIAL MEDICAL GROUPS

Tatiana DYBA, Maryay RADZIEVSKAYA, Pavlo RADZIEVSKIY
Vasiliy FOYGT, Nataliya GNYTOVA

Boris Grinchenko Kyiv Municipal Pedagogical Universit

Abstract. In this article discuss such important questions as the physical development of teens belonging to the special medical groups. The problem of physical development of youth, who are in health status, has an important public, scientific and practical meaning. In this case physical education isn't only the method of education and improving of physical training of youth but it's the main factor of renovation and strengthens of health in a period of forming the organism by the way of raising the ability to work. The widespread sicknesses among pupils and older population are the diseases organs of breathing, circulation, supporting system, digestion and allergy. But the reason of these diseases is a collapse of the functional system of breath.

Key words: physical education, physical development, health status, the functional system of

ВИКОРИСТАННЯ ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ПРИ СТВОРЕННІ УМОВ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Леонід ПИЛИПЕЙ

Українська академія банківської справи Національного банку України

Визначення проблеми. Сучасне виробництво, інформаційне суспільство, нові технології відносини зменшують частку фізичної праці і вимагають перегляду змісту і направленості професійно-прикладної фізичної підготовки студентів. Впровадження Болонського процесу кредитно-модульна технологія навчання передбачає гуманізацію і демократизацію навчального процесу, інтеграцію в єдиний простір вищої освіти [1].

Мета досліджень і публікацій. Аналіз доступної нам літератури і досвід дозволяє визначити причини неефективного функціонування системи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів. Ці причини можна розподілити на зовнішні і внутрішні.

Висновки. – це відсутність модернізованих навчальних планів, програм гуманізації, демократизації системи професійно-прикладної фізичної підготовки, використання комп'ютерних технологій, дезінтеграція всієї системи фізичного виховання. Недостатня матеріальна база навчального процесу, авторитарний вплив викладачів [2].

Внутрішні залежать виключно від стану здоров'я і мотивів студентів. Навчальний процес викликає негативні реакції організму, формуючи неприємні відчуття відпочинку. В окремих випадках безпосередньо загрожує здоров'ю і життю студента. Неврадливі вищевказаного призводить до виснаження адаптаційної енергії організму [5, 6].

Ці положення обумовлюють необхідні обґрунтування і використання гуманістичного підходу при створенні складових системи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вузів.

Українська академія банківської справи Національного банку України створена в 1996 році і з перших днів існування адміністрація закладу і кафедра фізичного виховання ведуть активний пошук нових методів і форм створення системи професійно-прикладної фізичної підготовки для спеціалістів банківської системи.

Розроблена теоретико-методична концепція управління процесом професійно-прикладної фізичної підготовки. Теоретична система управління побудована за кібернетичному підході [2] і розвинута в подальшому на протигагу від програмного у вузькому значенні, а в більш широкому розумінні – не як разовий заход, а динамічний процес вирішення проблем, що виникають в процесі підготовки спеціалістів економічного профілю.

На методологічному рівні самостійні компоненти: спортивна база, мотиваційна сфера, програми фізичної підготовки, місце і час занять розглядаються не ізольовано, а в системі, тобто інтегративно з іншими.

Ідеям інтеграції відповідає філософія гуманізму [3], яка є системою світоглядних і визнає цінність людини як особистості. Гуманістичне світосприймання передбачає повагу до особистості, сприяння самоактуалізації і самореалізації, самовдосконалення.

Гуманістична сутність в центр професійно-прикладної фізичної підготовки навчальної системи ставить особистість студента. Гуманістичні підходи передбачають забезпечення комфортних, адекватних і оптимальних умов функціонування системи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів.

Гармонізація фізкультурної діяльності передбачає одночасне вирішення завдань як фізичного вдосконалення, так і духовного розвитку студентів, їх професійного становлення, а також відбір і класифікацію тих засобів фізичної культури, які найбільш ефективно сприяють цьому.

Мета роботи. Обґрунтування можливостей застосування гуманістичного підходу при створенні умов для професійно-прикладної фізичної підготовки студентів.

Методи та організація досліджень: аналіз та узагальнення літературних джерел та документації; системний аналіз; соціологічні, педагогічні спостереження; анкетування; опитування.

В анкетному опитуванні взяли участь 2935 студентів Української академії банківської справи Національного банку України.

Дослідження проводились щорічно у вересні з 1997 р. по 2005 р.

Для проведення дослідження використовувалися анкети. В результаті отримано інформація про 2935 респондентів-студентів Української академії банківської справи Національного банку України. В анкетуванні поряд з іншими ставились такі питання:

1. Де ви бажаєте займатись фізичною культурою з метою оптимізації психофізіологічного стану і професійно-прикладної фізичної підготовки?
2. Коли і в який час ви бажаєте займатись професійно-прикладною фізичною підготовкою?
3. Якими формами рухової активності ви бажаєте займатись?

4. Що вам не подобається в системі професійно-прикладної фізичної підготовки?

Результати дослідження та їх обговорення. Дані анкетування показали, що всі студенти незалежно від статі і рівня підготовленості не тільки бажають, а й відчувають потребу в руховій активності, в оптимізації психофізичного стану під час навчального процесу.

Результати анкетування показали, що 41,1 % студентів бажають займатися фізичною культурою і спортом за місцем навчання і проживання, в основному в центрі м. Суми по Петропавлівській, 56 – в III головному корпусі.

26,5 % студентів виявили бажання займатися фізичною культурою і спортом, за місцем свого проживання в районі гуртожитку по вул. Прокоф'єва, 38 б. 2,3 % студентів виявили бажання займатись фізичною культурою і спортом в районі проживання по вул. Якіра, 10 і тільки 6,4 % – в іншому місці. (Рис.1)

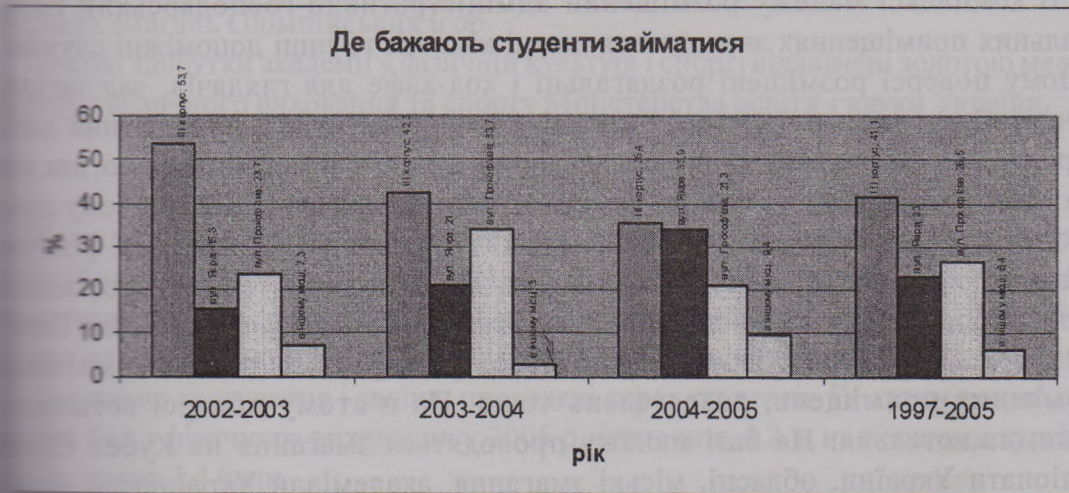

Рис. 1 Де бажають студенти займатися

Проведене анкетування показало, в який час студенти бажають займатись фізичною культурою. В рисунку 2 наведено середні показники за період 2002 - 2005 н.р. Так, тільки 3,6 % студентів обирають для занять I пару і 3,4 % студентів бажають займатись на II парі. В подальшому на III парі кількість бажаючих займатись фізичною культурою збільшується до 6,2 % студентів і основна вибірка бажаючих припадає на IV паровину навчального дня, відповідно IV пара складає 21,4 %, V пара – 22,6 % і найбільша кількість припадає на VI пару 35,4 %, а VII пара – 7,4 %.

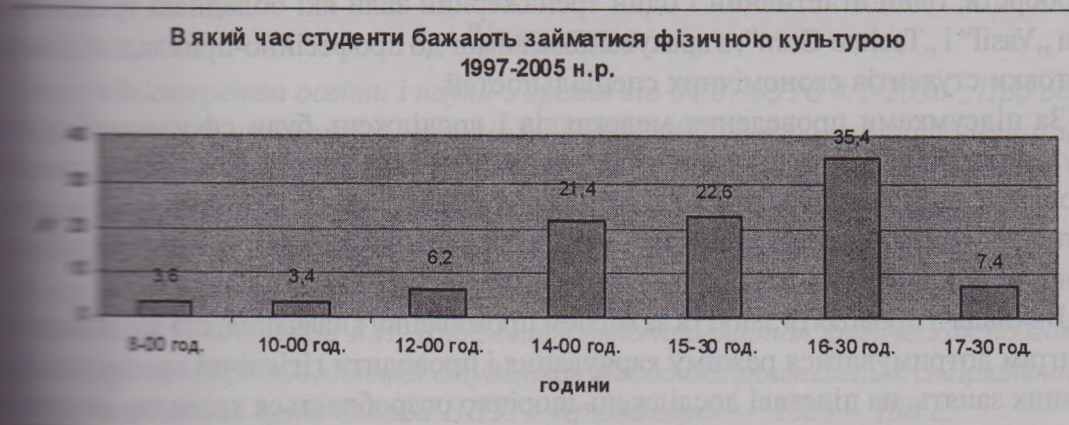

Рис. 2 Час занять студентів, що займаються фізичною культурою 1997-2005 н.р.

Враховуючи побажання студентів, завдяки підтримці адміністрації вузу було створено 3-и блоки занять: перший – за місцем проживання студентів в гуртожитку вул. Прокоф'єва – в універсальному легкоатлетичному манежі. Це єдина на території СНД багатфункціональна споруда, споруджена за всіма світовими стандартами, згідно з вимогами ІААФ та інших спортивних федерацій.

Все поле основного залу трансформується у дерев'яний або резиновий подиум, на якому розміщуються 4-и тенісні корти, 4-и волейбольні, 1 баскетбольний, 1 гандбольний, 1 футзальний майданчик, 1-е ігрове поле для індорхокею.

Основна зала обладнана 2-а табло. Рівень освітлення, кондиціонування відповідає всім стандартам санітарно-гігієнічних вимог. Глядацький зал розрахований на 1250 стаціонарних місць. При необхідності додатково можна змонтувати трибуни на 3 тис. місць.

В комплексі манежу розміщений адміністративно-господарський блок. В підвальних приміщеннях знаходяться лижні кімнати та інші допоміжні служби. На першому поверсі розміщені роздягальні і хол-кафе для глядачів, зал загальної фізичної підготовки, на другому поверсі – медичний пункт, приміщення для медичного контролю з необхідним медичним обладнанням, згідно з вимогами окремо, для жінок і чоловіків, 6 роздягалень з душовими і туалетами, камери схову. На третьому поверсі знаходяться адміністрація, спортивний клуб, тренерські, кафедра фізичного виховання, прес-центр і універсальний зал. На четвертому поверсі розташована наукова лабораторія, в якій встановлене сучасне обладнання фірми „Techno Gum” та комплекси „REV-9000”. Поряд знаходяться універсальні зали з комплексом допоміжних приміщень, роздягалень тощо. На п'ятому поверсі встановлено автономна котельня. На базі манежу проводяться змагання на Кубок Європи, Чемпіонати України, обласні, міські змагання, академіади Української академії банківської справи Національного банку України.

Другий блок – за місцем проживання студентів – в гуртожитку по вул. Басів 10, де обладнано зал з тренажерами фірми „Vasil”, ігрові кімнати, зали єдиноборств, спортивний ігровий зал, зал шейпінгу, відкритий спортивний майданчик, стрілецький тир, футбольне поле.

Третій блок – за місцем навчання – в III навчальному корпусі академії. Відповідає до побажань студентів на II поверсі корпусу створений універсальний спортивний майданчик з трибунами на 500 місць і балконом, а також з електротабло і звукопідсиленням. На першому поверсі III корпусу знаходиться зал для шейпінгу і ритмічної гімнастики, єдиноборств, один атлетичний і один тренажерний зали які обладнані тренажерами фірми „Vasil” і „Techno Gum”, з врахуванням вимог до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів економічних спеціальностей.

За підсумками проведених медоглядів і досліджень були сформовані рекомендації з урахуванням рівня підготовки, стану здоров'я, інтересів, місця проживання студентів. Розроблена навчальна програма з фізичного виховання, згідно з якою створено три відділення: основне, спеціальне медичне і спортивне. Розклад занять розроблено відповідно до побажань студентів.

Викладачі проводять заняття за місцем проживання і навчання, що дає можливість студентам дотримуватися режиму харчування і проводити гігієнічні процедури. За основних занять, на підставі досліджень щорічно розробляється календар спортивних масових заходів, що істотно збільшує тижневий руховий режим студентів і ефективність професійно-прикладної фізичної підготовки.

За 10 років існування Українська академія банківської справи Національного банку України перетворилася у вищий навчальний заклад європейського зразка. За рейтингом Академії наук вищої школи України „Софія Київська” академії увійшла в десятку кращих вищих навчальних закладів нашої держави і отримала диплом лауреата. На Міжнародній виставці навчальних закладів „Сучасна освіта України – 2002” академія нагороджена срібною медаллю та дипломом „За вагомий внесок у розвиток національної освіти”. У 2004 наш вищий навчальний заклад удостоєний бронзової медалі у номінації „Інноваційні педагогічні методи в навчальному процесі”. Академія неодноразово ставала переможницею освітянських фестивалів, виставок та оглядів різного рівня. Всі випускники вузу працевлаштовані. Студенти вузу постійно виборюють призові місця на Всеукраїнських олімпіадах та конференціях по спеціальності. Студенти вузу неодноразово ставали переможцями міжнародних змагань, чемпіонатів Європи, Всесвітніх студентських Універсіад, учасниками фінальних змагань Олімпійських ігор.

Високі здобутки академії у фізичній культурі і спорті відзначені золотою медаллю Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України.

Висновки

Комплексне дослідження гуманістичного підходу при створенні умов для професійно-прикладної фізичної підготовки дало можливість виявити рівень теоретичних знань і умінь студентів, їх інтересів, мотивації, звички, уподобання, визначити де і як проводити вільний час, займатись фізичною культурою і спортом.

Державне тестування і заліки, проведені серед студентів IV курсу показали, що середній бал з фізичного виховання у 2005 р. становить 4,2, а на першому курсі 2002 року становив 3,4 бали.

Створена спортивна база, гуманістично зорієнтована система і форма організації навчального підходу дала можливість на підставі досліджень сформулювати навчальні групи з різним рівнем фізичної підготовки, стану здоров'я, інтересів, місця проживання.

Заняття проводяться за місцем проживання, що дає можливість студентам дотримуватися режиму харчування, проводити гігієнічні процедури і збільшити обсяг вільного режиму до 8 годин.

Подальші дослідження передбачають програмування структури і змісту професійно-прикладної фізичної підготовки як складової управління фізичним вихованням серед студентів.

Література

- Міністерства освіти і науки України від 04.07.05 № 4.1-2036 „Про основні завдання вищих навчальних закладів на 2005-2006 навчальний рік”: Вища школа № 4 – 2005 – с. 88-95.
- Зингер Н. Кибернетика или управление и связь в животном и машине. – М.: Сов. радио – 1968.
- Большая философская энциклопедия. – Т.1. – С. 442-443.
- Савицький Р.Т., Филінков В.И. Професійно-прикладна фізическа підготовка машинобудівної фізическа підготовка студентів машинобудівних спеціальностей: навч. посібник для вузів Одеса НПУ. – Краматорск. – 2003 – 100 с.
- Савицький Г. Очерки об адаптационных синдроме. – М.: Медицина. – 1960. – 130 с.

6. Учебник для высших учебных заведений физического воспитания и спорта. Теория и методика физического воспитания / Под ред. Т.Ю. Круцевич. – М.: Олимпийская литература. – 2003. – с.136-150.

ВИКОРИСТАННЯ ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ПРИ СТВОРЕННІ УМОВ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Леонід ПИЛИПЕЙ

Українська академія банківської справи Національного банку України

Анотація: у роботі розкривається використання впродовж 1997-2005 рр. гуманістичного підходу у створенні умов для занять професійно-прикладною фізичною підготовкою студентів Української академії банківської справи Національного банку України.

Ключові слова: умови для занять, гуманістичний підхід, анкетування, професійно-прикладна фізична підготовка.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ГУМАНИСТИЧЕСКОГО ПОДХОДА ПРИ СОЗДАНИИ УСЛОВИЙ ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПРИКЛАДНОЙ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ

Леонид ПИЛИПЕЙ

Украинская академия банковского дела Национального банка Украины

Аннотация: В работе раскрывается использование на протяжении 1997-2005 гг. гуманистического подхода в создании условий для занятий профессионально-прикладной физической подготовкой студентов Украинской академии банковского дела Национального банка Украины.

Ключевые слова: условия для занятий, гуманистический подход, анкетирование, профессионально-прикладная физическая подготовка.

THE USING OF HUMAN APPROACH IN THE CREATING OF CONDITIONS FOR LESSONS OF PROFESSIONAL-APPLIED PHYSICAL TRAINING

Leonid PYLYPEJ

Academy of Banking of National Bank of Ukraine

Abstract. It touches the using of human approach in the creating of conditions for lessons of professional-applied physical training the students of Academy of Banking of National Bank of Ukraine from 1997 to 2005.

Key words: conditions for lessons, human approach, questionnaire, professional-applied physical training.
